

EFTA, EES og frjáls för fólks

Jóhanna Jónsdóttir

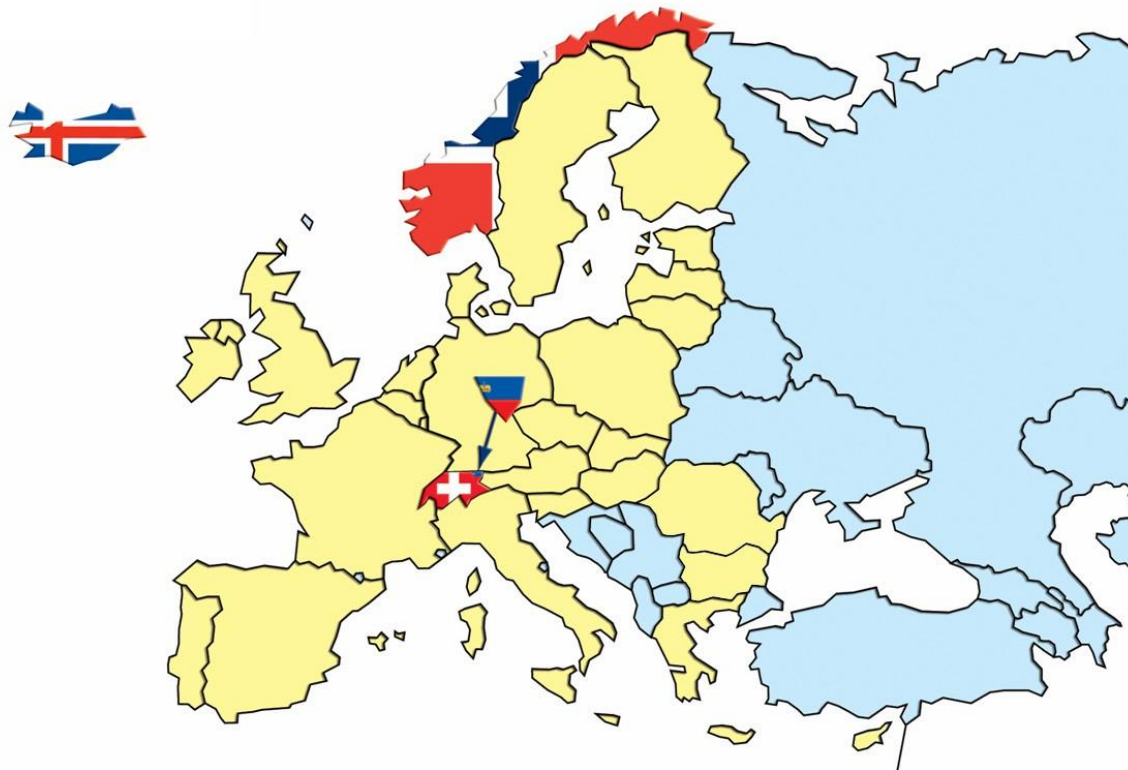
Officer

Services, Capital, Persons and Programmes Division
EFTA Secretariat

jjo@efta.int

EFTA ríkin

Saga EFTA

- 1960: EFTA verður til
 - Bretland, Austurríki, Danmörk, Noregur, Portúgal, Svíþjóð og Sviss stofna EFTA sem mótvægi við EEB (Belgía, Frakkland, Þýskaland, Ítalía, Lúxemborg, Holland)
 - Finnland 1961/1986, Ísland 1970, Liechtenstein 1991
- **Frá EFTA til EEB/ESB:**
 - 1973: Bretland og Danmörk
 - 1986: Portúgal
 - 1995: Svíþjóð, Finnland, Austurríki
- **Aðildarríki EFTA í dag: Ísland, Liechtenstein, Noregur, Sviss**

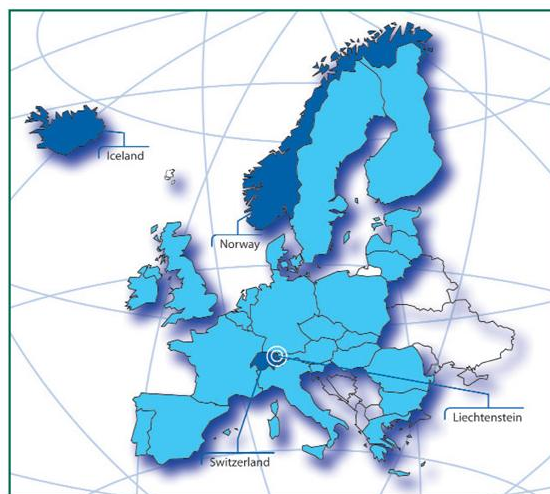

EFTA og ESB

EFTA and the EU 1960

EFTA and the EU 2009

Starfsemi EFTA

Þrjár stoðir:

- EFTA-samningurinn: lagalegur grundvöllur stofnunarinnar
 - Samband EFTA ríkjanna
 - Upprunalegi samningurinn frá Stokkhólmi (1960)
Endurskoðaður í Vaduz (2001)
- **EES-samningurinn: EFTA-3 + ESB**
- Samskipti við þriðju ríki
 - Fríverslunarsamningar
 - Samvinnuyfirlýsingar

Skipulag EFTA

**Secretary-General's
Office (GVA)**

**Information
Communication Officer
(BRU)**

**EFTA Statistical Office
(LUX)**

**Legal Counsel
(GVA)**

**Secretary-
General**

**Deputy Secretary-
General
(GVA)**

**Deputy Secretary-
General
(BRU)**

**Personal Assistants
(GVA/BRU)**

**EFTA Seconded
Experts (LUX)**

**Trade
Relations
Division
(GVA)**

**EEA Co-
ordination
Division
(BRU)**

**Goods
Division
(BRU)**

**Services,
Capital,
Persons &
Programmes
Division
(BRU)**

**Administration
(BRU & GVA)**

**Financial
Mechanism
Offices
(BRU)**

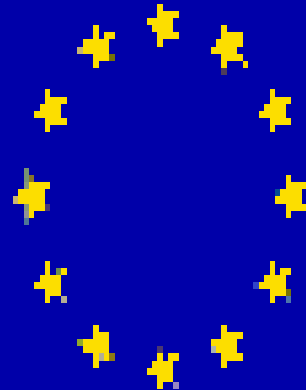
*Administratively linked
to the EFTA
Secretariat*

EES 1994

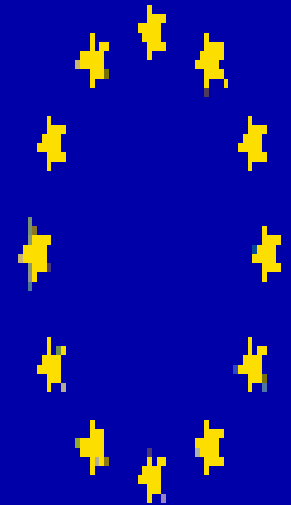
EES 2011

6 ríki
26 m.

12 States
357 m.

3 ríki
5 m.

27 States
500 m.

Sameiginlegar reglur

- Markmið EES: full þátttaka í innri markaði ESB
- Samræmdar reglur á öllu EES svæðinu
- Innri markaðurinn er í stöðugri þróun
- EES EFTA ríkin yfirtaka nánast allar gerðir ESB sem tengjast innri markaðnum

EES og innri markaðurinn

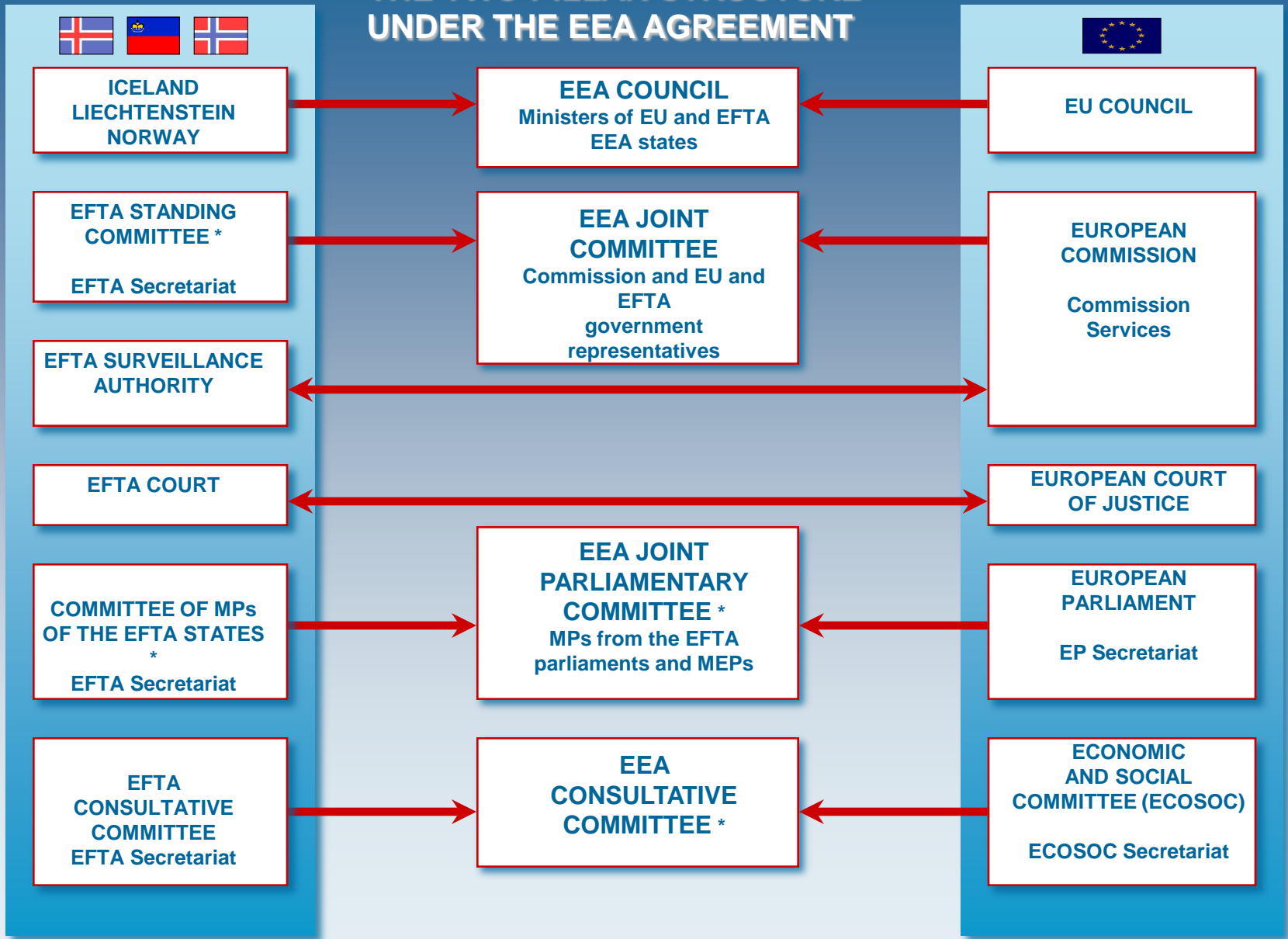
- Fjórfrelsið
*-Frjáls för varnings, fjármagns, þjónustu og **fólks***
- Fjarlægja hindranir á milli ríkja
- Gagnkvæm viðurkenning og staðlar
- Samkeppnismál og opinber innkaup
- Aðrir málaflokkar: Umhverfismál, Atvinnumál, Jafnréttismál, Neytendamál

Hvaða svið falla ekki undir EES

- EES er ekki tollabandalag
- Sameiginleg landbúnaðarstefna ESB
- Sameiginleg sjávarútvegsstefna ESB
- Utanríkis- og öryggismál
- Efnahags- og myntbandalagið (Evrán)
- **Dóms- og innanríkismál**
(við tókum þátt í þeim að hluta til í gegnum Schengen samstarfssamninginn)

THE TWO PILLAR STRUCTURE UNDER THE EEA AGREEMENT

* Switzerland has observer status

STANDING COMMITTEE OF THE EFTA STATES

Committees of Members of Parliament

Consultative Committee

Group on the Lisbon Process and Other Horizontal Policy Issues

Subcommittee I

Free Movement of Goods

WORKING GROUPS

- Competition Policy
- Customs Matters
- Efficient Trade Procedures
- Energy Matters
- Feedingstuffs
- Fisheries
- Intellectual Property
- Plant Health
- Processed Agricultural Products
- Product Liability
- Public Procurement
- State Aid
- Technical Barriers to Trade
- Veterinary Matters

Subcommittee II

Free Movement of Capital and Services

WORKING GROUPS

- Audio-visual Services
- Company Law
- Financial Services
- Information and Telecom Services
- Postal Services
- Transport

Subcommittee III

Free Movement of Persons

WORKING GROUPS

- Free Movement of Workers and Employment
- Mutual Recognition of Diplomas
- Social Security

Subcommittee IV

Flanking and Horizontal Policies

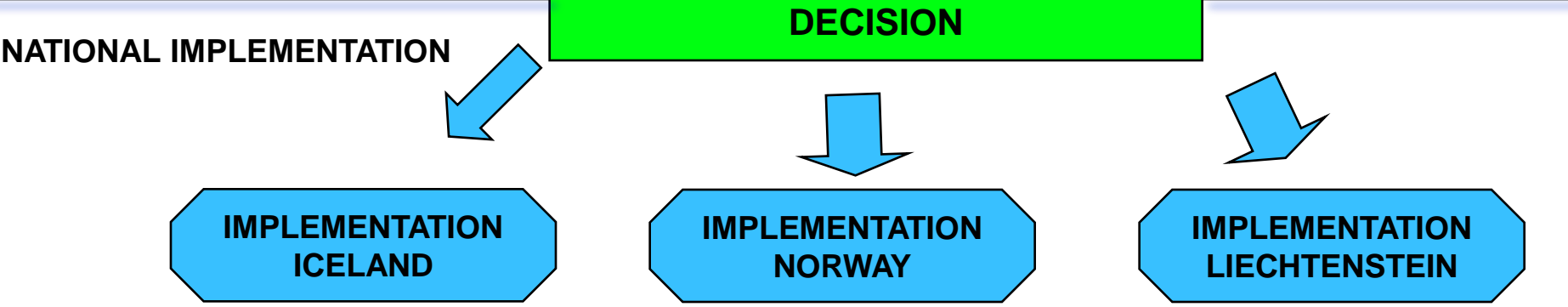
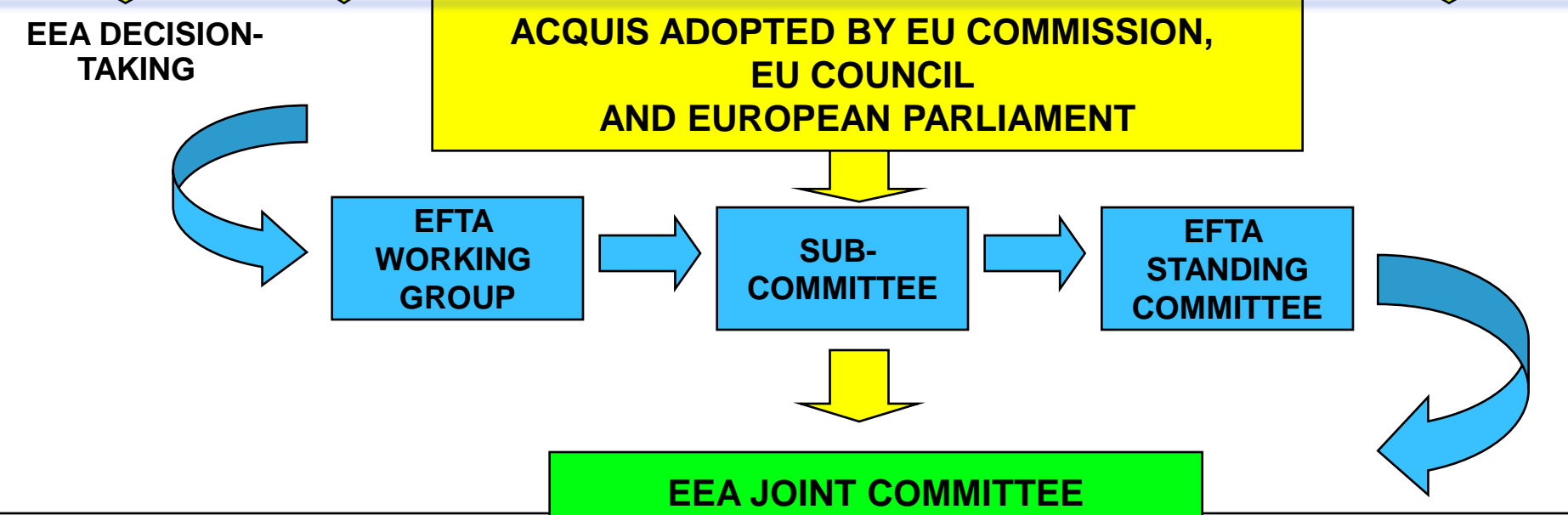
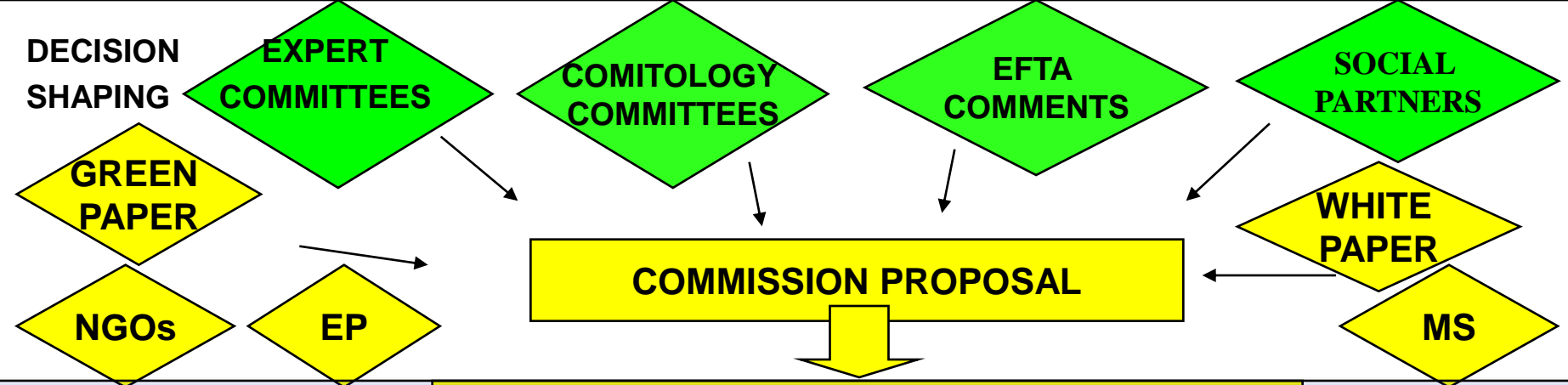
WORKING GROUPS

- Budgetary Matters
- Civil Protection
- Consumer Protection
- Cultural Affairs
- The Disabled, the Elderly and Social Exclusion
- Education, Training and Youth
- Enterprises
- Environment
- Gender Equality and Family Policy
- Heads of Nat. Stat. Institutes
- Health and Safety at Work and Labour Law
- IDA
- Public Health
- Research and Development

Subcommittee V

Legal and Institutional Matters

Ad hoc Working Group on Services in the Internal Market

Geta EES EFTA ríkin haft áhrif?

- Koma skoðunum á framfæri þegar tillögur eru á byrjunarstigi
- Nýta þátttökurétt í nefndum Framkvæmdastjórnarinnar
- Styrkja óformlegt samband við Þingið og Ráðið (aðildarríki ESB)
- Hafa samband við aðra hagsmunaaðila
- Frekari upplýsingar í EFTA Bulletin on EEA Decision Shaping
- (<http://www.efta.int/publications/bulletins.aspx>)

Löggjöf ESB – frjáls för fólks

- **Reglugerð 1612/68 (492/2011)** on freedom of movement for workers within the Union
- **Tilskipun 2004/38** on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States

Frjálst flæði innan ESB

- Frjálst flæði vinnuaflds í Rómarsáttmálanum (1957)
- Hið opinbera er undanskilið
- Engar kröfur um launasamræmi
- Frjálst flæði fólks í atvinnuskyni viðurkennt fyrirbæri á 8. áratugnum
- Tilskipanir 93/96, 90/364 og 90/365 (nemar, pensjónistar, aðrir)
- Frjáls för fólks byggð á borgararétti – tilskipun 2004/38

Deilan um ‘borgaratilskipunina’

- Frjáls för fólks hluti af fjórfrelsinu og mikilvægur þáttur í EES samstarfi
- EES ríkin höfðu innleitt allar gerðir á þessu sviði
- Deilur um EES-gildi sífelld algengari
- Borgarar EFTA ríkjanna eru ekki “Evrópuborgarar” sem felur í sér pólitísk réttindi
- Ísland og Liechtenstein á móti innleiðingu. Noregur hlutlaus, Framkvæmdastjórnin krefst upptöku
- Grein 102 sett í gang – tilskipunin innleidd 2007

Tengd svið

- Almennatryggingar (Reglugerð 883/2004)
- Gagnkvæm viðurkenning prófskírtena (Tilskipun 2005/36)
- Atvinnulöggjöf
- Heilbrigði og öryggi starfsmanna

Þriðju ríkisborgarar

(Evrópuvirkið? Fortress Europe)

- Engar kröfur um sameiginlega stefnu í Rómarsáttmálanum
- Atvinnuleysi og ríkisútgjöld til félagsmála aukast – fólk almennt á móti innflutningi
- Á sama tíma er aukin þrýstingur frá þriðju ríkisborgurum
- Amsterdam (1999)– Sameiginleg stefna í málefnum innflytjenda og hælisleitenda
- Schengen og aukið samstarf í innanríkismálum

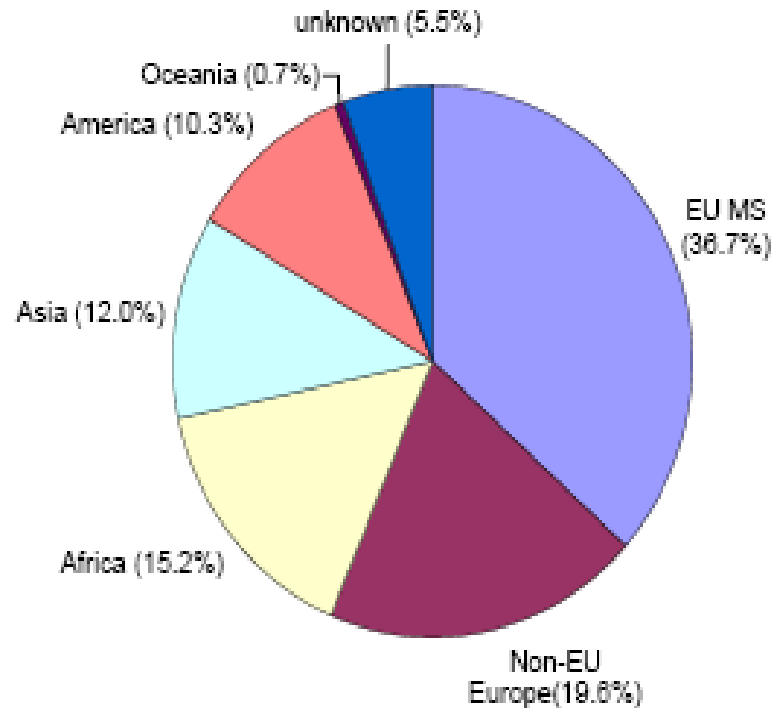

Sveiflur í gegnum tíðina

- Í upphafi takmarkað flæði fólks
- 1960-1973 uppvöxtur í efnahagslífinu og þörf á erlendu vinnuafli
- 1973-1980 efnahagsleg niðursveifla og takmarkanir á innflutning
- 1980-2000 þrátt fyrir frjálst flæði á innri markaðnum eru fleiri frá þriðju ríkjum.
- 2000-2011 strangari reglur hafa áhrif á þriðju ríkisborgara

Figure 2: Non-nationals in EU-27 by continent of origin (% of EU-27 total foreign population), 2008

Source: Eurostat ([migr_st_popctz](#))